

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

CONCEPT

Voorstel van wet [[ ]] tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en de Pensioenwet in verband met de bevoegdheden van de ondernemingsraad inzake de beloningen van bestuurders en inzake de arbeidsvoorwaarde pensioen

Allen die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is dat de bevoegdheden van de OR inzake de beloningen van bestuurders van grote ondernemingen worden uitgebreid en dat het instemmingsrecht van de OR over de arbeidsvoorwaardelijke aspecten van de pensioenregeling worden verduidelijkt;
Zo is het dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Wet op de ondernemingsraden wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 23, tweede lid, wordt na de eerste zin ingevoegd: In ondernemingen waarin in de regel ten minste 100 personen werkzaam zijn, komen ten minste eenmaal per jaar in de overlegvergadering in ieder geval de hoogte en de inhoud van de in artikel 31d, eerste en tweede lid, bedoelde arbeidsvoorwaardelijke regelingen en afspraken aan de orde.

B

Artikel 27 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel a, wordt "een regeling met betrekking tot een pensioenverzekering" gewijzigd in: regelingen met betrekking tot een pensioenovereenkomst.
2. Het zevende lid komt te luiden:
  7. De ondernemer behoeft de instemming van de ondernemingsraad voor elk door hem voorgenomen besluit tot onderbrenging van de pensioenovereenkomsten van alle of een groep van de in de onderneming werkzame personen bij een pensioeninstelling uit een andere lidstaat als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel b, van de Pensioenwet of een verzekeraar met een zetel buiten Nederland als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel c, van de Pensioenwet. Het tweede tot en met zesde lid is van overeenkomstige toepassing.

C

In artikel 31e wordt "Artikel 31d is" vervangen door: De artikelen 23, tweede lid, tweede zin, en 31d zijn.

D

Aan hoofdstuk IVB wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 31f

De ondernemer is verplicht de ondernemingsraad zo spoedig mogelijk schriftelijk te informeren over elke voorgenomen vaststelling, wijziging of intrekking van een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

Artikel II

De Pensioenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 23, vierde lid, vervalt.

B

Artikel 110 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
  2. Het eerste lid is niet van toepassing op het instemmingsrecht van een ondernemingsraad, bedoeld in artikel 27, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op de ondernemingsraden, voor zover het regelingen met betrekking tot een pensioenovereenkomst betreft.

Artikel III

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel heeft betrekking op de rol van de ondernemingsraad (OR) ten aanzien van twee belangrijke onderwerpen.

Ten eerste voorziet het onderhavige wetsvoorstel in een uitbreiding van de bevoegdheden van de OR inzake de beloningen van bestuurders van grote ondernemingen.

Ten tweede betreft dit de rol van de OR ten aanzien van de arbeidsvoorwaarde pensioen. Het wetsvoorstel verduidelijkt dat de OR instemmingsrecht heeft over de arbeidsvoorwaardelijke aspecten van de pensioenregeling, ongeacht of de pensioenuitvoerder een pensioenfonds is, een verzekeraar of een premiepensioeninstelling (ppi). Daarmee wordt een lacune in het huidige instemmingsrecht gedicht. Op beide onderwerpen wordt hieronder verder ingegaan.

2. Bevoegdheden OR inzake beloningen van bestuurders van grote ondernemingen

De overheid draagt, zoals in de doelstelling bij Artikel 1 Arbeidsmarkt van de begroting van SZW staat, bij aan evenwichtige arbeidsverhoudingen en -voorwaarden door te zorgen voor een wettelijk kader voor het functioneren van de arbeidsmarkt dat werknemers bescherming biedt en hun belangen waarborgt in evenwicht met de belangen van de onderneming. Daartoe voorziet de overheid in een minimumniveau van arbeidsrechtelijke bescherming met in achtname van de eigen verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers.

In de afgelopen jaren leidden als onevenredig ervaren stijgingen van de beloningen van bestuurders verscheidene malen tot maatschappelijke en politieke onvrede, vooral in die gevallen waarin de gemiddelde werknemer werd geconfronteerd met een 'nullijn' of een bescheiden salarisverbetering.

Vanzelfsprekend treedt het kabinet niet in de bevoegdheden van aandeelhouders: zij gaan over de vaststelling van de beloning van de bestuurders. Wel vindt het kabinet dat de ontwikkeling van evenwichtige beloningsverhoudingen binnen ondernemingen gediend is met meer openheid. De steeds terugkerende maatschappelijke discussie is dan ook voor het kabinet aanleiding om de bevoegdheden van de ondernemingsraad bij grote ondernemingen uit te breiden en scherper vast te leggen. Het kabinet heeft hiertoe bij brief van 7 maart 2014 aan de Tweede Kamer aangekondigd de Wet op de ondernemingsraden te zullen aanpassen.

Huidige positie ondernemingsraad

Onevenredige beloningsverschillen kunnen de arbeidsverhoudingen binnen ondernemingen schaden. Het gesprek tussen ondernemingsraad en bestuurder/werkgever kan bijdragen aan het voorkomen hiervan. Het kabinet is van mening dat dit meer ondersteund kan worden. In de huidige situatie is in artikel 31d van

de Wet op de ondernemingsraden weliswaar geregeld dat de ondernemer schriftelijke informatie moet verstrekken aan de ondernemingsraad over de arbeidsvoorwaardelijke regelingen van de werknemers en de beloningsafspraken van het bestuur. Hiermee wordt echter niet bewerkstelligd dat deze tijdens het overleg tussen bestuurder en ondernemingsraad ook daadwerkelijk besproken worden. Omdat er een hiërarchische verhouding bestaat tussen de bestuurder en de werknemers die de ondernemingsraad vormen, kunnen de leden van de ondernemingsraad een drempel ervaren om deze zaken zelf ter sprake te brengen.

Voorgestelde aanpassing WOR

De voorgestelde wijziging heeft tot doel de Wet op de ondernemingsraden zodanig aan te passen dat een jaarlijks gesprek tussen de bestuurder en de ondernemingsraad over de ontwikkeling van de beloningsverhoudingen, inclusief die van het bestuur, verplicht wordt gesteld.

Het kabinet dient met de voorgestelde wijziging het belang van de meningsvorming binnen onderneming en maatschappij over de zogenaamde topbeloningen. De besluitvorming over de hoogte van de beloning van bestuurders blijft uiteraard voorbehouden aan de eigenaren/aandeelhouders van de onderneming. Bij de verantwoording over deze besluitvorming speelt het werknemersbelang echter ook een rol. De voorgestelde wijziging beoogt de behartiging van het werknemersbelang een steviger basis te geven.

De rapportage over de beloningsverhoudingen kan binnen de onderneming discussie losmaken over wat passende verhoudingen zijn tussen de bezoldiging van bestuurders en de rest van het loongebouw. Het belang van deze discussie wordt nu benadrukt doordat, naast de bestaande rapportage, een jaarlijks gesprek tussen de bestuurder en de ondernemingsraad over de ontwikkeling van de beloningsverhoudingen binnen de onderneming verplicht wordt gesteld.

Door de verplichting tot het voeren van een gesprek over de ontwikkeling van de beloningsverhoudingen wordt bevorderd dat de bestuurder actief verantwoording aflegt over de ontwikkeling van de beloningsverhoudingen. Door invoering van de verplichting hoeft de ondernemingsraad dit voor beide partijen gevoelige onderwerp niet meer zelf ter sprake te brengen.

Toepassing op 'grote' ondernemingen

De verplichting zal niet gelden voor alle OR-plichtige ondernemingen. De rechtspersonen die op grond van artikel 31e zijn uitgezonderd van de in artikel 31d geregelde verplichtingen tot gegevensverstrekking, zijn ook uitgezonderd van de verplichting om het jaarlijkse gesprek over de beloningsverhoudingen te voeren. Dit wil zeggen dat de verplichting van toepassing is op 'grote' ondernemingen waarin doorgaans meer dan 100 personen werken.

3. Instemmingsrecht OR inzake de arbeidsvoorwaarde pensioen

Werkgevers en werknemers zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de arbeidsvoorwaarde pensioen. Het is daarom belangrijk dat beide partijen hierop een bepalende invloed kunnen uitoefenen. Is er sprake van een cao waarin het onderwerp pensioen inhoudelijk wordt geregeld, dan is die invloed van beide partijen verzekerd. Is er geen sprake van een cao dan dient de invloed van werknemerszijde gerealiseerd te worden via het instemmingsrecht van de OR. De bestaande regeling voor het instemmingsrecht inzake pensioen is echter onduidelijk. Bovendien is er sprake van een lacune waardoor de OR niet in alle gevallen instemmingsrecht heeft.

Met de brief van 17 januari 2014 (Kamerstukken II 2013/14, 33 182, nr. 54) is de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen het instemmingsrecht van de OR bij voorgenomen besluiten over een pensioenregeling te vereenvoudigen en te verduidelijken en een resterende lacune bij het instemmingsrecht te dichten. In deze brief is aangekondigd dat de Sociaal-Economische Raad (SER) om advies wordt gevraagd over de daartoe noodzakelijke aanpassing van de medezeggenschap inzake pensioenen.

De SER heeft 20 juni 2014 zijn advies uitgebracht. Dit advies, dat de basis vormt voor dit onderdeel van het wetsvoorstel, is de Tweede Kamer op 14 oktober jl. aangeboden (Bijlage bij Kamerstukken II 2014/15, 33 182, nr. 56). De SER geeft in zijn advies de volgende beschrijving van de onduidelijkheden en lacunes van het huidige instemmingsrecht:

Zowel in de WOR (artikel 27 WOR) als in de Pensioenwet (PW) (artikel 23, vierde lid, van de PW) zijn de instemmingsrechten van de OR ten aanzien van de arbeidsvoorwaarde pensioen geregeld. De reikwijdte van de WOR is begrensd. Zo heeft de OR geen instemmingsrecht voor zover het pensioen reeds inhoudelijk is geregeld in een cao of een regeling van arbeidsvoorwaarden vastgesteld door een publiekrechtelijk orgaan. Verder zijn alleen voorgenomen besluiten van de ondernemer (werkgever) die betrekking hebben op alle of een groep van de in de onderneming werkzame personen instemmingsplichtig. Dat betekent dat ten aanzien van voorgenomen besluiten van de ondernemer (werkgever) over een individuele arbeidsvoorwaarde (bijvoorbeeld een individueel pensioen) van een werknemer de OR geen instemmingsrecht heeft. Tot slot kan een pensioenregeling die door een ondernemingspensioenfonds wordt uitgevoerd, worden gewijzigd zonder dat daarvoor instemming van de OR vereist is. In artikel 27, zevende lid, van de WOR is aan de OR immers alleen een instemmingsrecht gegeven ten aanzien van besluiten tot vaststelling of intrekking van een pensioenovereenkomst die wordt ondergebracht bij een ondernemingspensioenfonds. De PW maakt op zijn beurt niet volstrekt duidelijk of de OR ook instemmingsrecht toekomt bij voorgenomen besluiten tot *vaststelling, wijziging en intrekking* van pensioenovereenkomsten van in artikel 23, vierde lid, van de PW genoemde pensioenuitvoerders (waaronder pensioeninstellingen uit een andere lidstaat), of alleen ten aanzien van het *onderbrengen* van een pensioenovereenkomst bij die pensioenuitvoerders.

Vervolgens komt de SER met een aantal concrete aanbevelingen. In het nu volgende worden deze aanbevelingen, voor zover zij gericht zijn op de overheid, beschreven.

Aanbeveling 1:

De SER onderschrijft - in lijn met de adviesaanvraag - dat het onderscheid in medezeggenschap naar de soort pensioenuitvoerder onwenselijk is. De SER adviseert om de term 'regeling met betrekking tot een pensioenverzekering' in het eerste lid, onderdeel a, van artikel 27 van de WOR te wijzigen in 'regelingen met betrekking tot een pensioenovereenkomst', zodat de OR instemmingsrecht krijgt over de arbeidsvoorwaardelijke aspecten van de pensioenregeling ongeacht de pensioenuitvoerder. De SER pleit voor hantering van de term 'pensioenovereenkomst' omdat deze het arbeidsvoorwaardelijke aspect centraal stelt.

Deze aanbeveling van de SER is overgenomen. De voorgestelde wijziging zal tot gevolg hebben dat de OR instemmingsrecht verkrijgt over elk voorgenomen besluit tot vaststelling, wijziging of intrekking van een regeling met betrekking tot de pensioenovereenkomst, ongeacht of de pensioenuitvoerder een pensioenfonds is, een verzekeraar, een ppi of een buitenlandse uitvoerder. Hierbij geldt uiteraard wel de uitzondering van artikel 27, derde lid, van de WOR dat de OR geen instemmingsrecht toekomt als het onderwerp reeds inhoudelijk is geregeld in een cao of een regeling van arbeidsvoorwaarden vastgesteld door een publiekrechtelijk orgaan.

Samenhangend met aanbeveling 1 adviseert de SER om:

- artikel 27, zevende lid, van de WOR te laten vervallen; en
- artikel 23, vierde lid, van de PW te laten vervallen.

Ook deze aanbevelingen zijn overgenomen. De genoemde artikelleden verliezen hun zelfstandige betekenis na aanpassing van het artikel 27, eerste lid, sub a, van de WOR. Alleen voor zover het gaat om het onderbrengen van de pensioenovereenkomsten bij een buitenlandse pensioenuitvoerder wordt het handhaven van een aparte bepaling noodzakelijk geacht. Daarmee verkrijgt de OR een instemmingsrecht ten aanzien van het voornemen van de ondernemer om de pensioenovereenkomsten van alle of een deel van de werknemers onder te brengen bij een pensioeninstelling uit een andere lidstaat of bij een verzekeraar met zetel buiten Nederland.

Aanbeveling 2:

De SER onderschrijft de opvatting dat het instemmingsrecht van de OR ziet op de arbeidsvoorwaarde pensioen en niet op de uitvoering daarvan. Omdat de grens tussen inhoud van de pensioenregeling en de uitvoering ervan moeilijk te trekken is, adviseert de SER om het primaat welke onderdelen van de uitvoeringsovereenkomst deel uitmaken van de pensioenovereenkomst bij werkgevers en werknemers te laten liggen. Daartoe kan o.m. gebruik worden gemaakt van de zogenoemde ondernemingsovereenkomst op grond van het bestaande artikel 32 van de WOR, aldus de SER. Als de OR uitvoeringsaspecten deel laat uitmaken van de pensioenovereenkomst, dan is een voorgenomen besluit ten aanzien van een vaststelling, wijziging of intrekking van die uitvoeringsaspecten instemmingsplichtig. Indien het vragen van instemming door de OR in een bepaald geval minder duidelijk is, dan dient de OR in een gerechtelijke procedure te stellen en te bewijzen dat het betreffende uitvoeringsaspect wel degelijk de arbeidsvoorwaarde pensioen raakt. Om ervoor te zorgen dat de OR tijdig kennis kan nemen van voorgenomen wijzigingen in de uitvoeringsovereenkomst, zodat de OR kan stellen en bewijzen dat het betreffende uitvoeringsaspect wel degelijk de arbeidsvoorwaarde pensioen raakt, stelt de SER voor om een informatieplicht dienaangaande voor de ondernemer in de WOR op te nemen. Dit betekent dat er een informatieplicht wordt geïntroduceerd met betrekking tot de uitvoeringsovereenkomst ongeacht de pensioenuitvoerder.

Deze aanbeveling van de SER is overgenomen. Onderhavig wetsvoorstel verplicht de ondernemer de OR zo spoedig mogelijk te informeren over elke voorgenomen vaststelling, wijziging of intrekking van de uitvoeringsovereenkomst. De OR heeft in

beginsel geen instemmingsrecht over de inhoud van de uitvoeringsovereenkomst tussen werkgever en pensioenuitvoerder. Betreft het echter een aspect uit de uitvoeringsovereenkomst, dat de arbeidsvoorwaarde pensioen duidelijk raakt, zoals het schrappen van een bijstortverplichting van de werkgever of het afbouwen van een indexatiedepot bij de verzekeraar, dan valt dit onder het instemmingsrecht van de OR.

Aanbeveling 3:

Voor de situatie dat de bevoegdheid tot wijziging van de pensioenovereenkomst is overgedragen van de ondernemer naar het pensioenfonds, komt de SER met twee oplossingen:

- 1) in artikel 27 van de WOR opnemen dat de OR instemmingsrecht heeft op een voorgenomen besluit van een pensioenfondsbestuur;
- 2) in de toelichting op de wijziging van artikel 27, eerste lid, sub a, van de WOR verduidelijken dat in geval van overdracht van de wijzigingsbevoegdheid een dergelijk besluit tot wijziging van een pensioenfondsbestuur aan de ondernemer wordt toegerekend, met als gevolg dat de OR instemmingsrecht heeft.

De voorkeur van de regering gaat uit naar oplossing 2, omdat deze het meest eenvoudig is en niet de nadelen heeft die verbonden zijn aan oplossing 1. Oplossing 1 zou namelijk met zich meebrengen dat de OR rechtstreeks medezeggenschap verkrijgt ten aanzien van besluiten van het pensioenfondsbestuur en dat is onwenselijk.

Het voorgaande betekent dat aanbeveling 3 van de SER wordt overgenomen in de vorm van oplossing 2. Als de instemming van de ondernemingsraad ontbreekt voor een dergelijk besluit tot wijziging van de pensioenovereenkomst dan zal de werkgever de uitvoeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder moeten aanpassen. Ook kan de werkgever bij de overdracht van de bevoegdheid tot wijziging van de pensioenovereenkomst aan de pensioenuitvoerder regelen dat rekening gehouden moet worden met het instemmingsrecht van de ondernemingsraad.

Verder geeft de SER nog een aantal aanbevelingen gericht aan sociale partners, pensioenuitvoerders en OR-en. Zo worden OR-en geadviseerd gebruik te maken van hun bestaande rechten om zich te laten scholen en pensioendeskundigen raad te plegen. Het kabinet onderschrijft deze aanbevelingen.

4. Effecten van de regeldruk

Gevolgen rol OR inzake beloningen bestuurders van grote ondernemingen

Als gevolg van deze wetswijziging moet (binnen grote bedrijven) periodiek een gesprek gaan plaatsvinden waarin de ontwikkeling van de beloningsverhoudingen aan de orde komt. Op basis van de bestaande informatieverplichting heeft de OR reeds recht op de informatie terzake. In de huidige situatie *kan* de verstrekte informatie besproken worden in de overlegvergadering. De kern van de wetswijziging ligt hierin dat deze bespreking verplicht wordt. Daar waar een dergelijke bespreking niet eerder plaatsvond, zal dit tot enige extra vergadertijd leiden. Voor het overige zal de wetswijziging niet leiden tot een verzwaring van administratieve lasten. De uitbreiding van de bevoegdheid van de OR inzake de beloningen van bestuurders leidt tot een verhoging van de regeldruk met € 1,5 miljoen per jaar.

De wetswijziging kan tot verhoging van de nalevingskosten leiden in die ondernemingen die nog geen gesprek voeren over de beloningsverhoudingen. Zowel ondernemingsraden als bestuurders zullen in dat geval extra voorbereidings- en vergadertijd nodig hebben. Voor het opgenomen bedrag is uitgegaan van ruim 7000 bedrijven met meer dan 100 werknemers; volgens het laatste Nalevingsonderzoek WOR (2012) heeft daarvan 71%

een ondernemingsraad; 25% is uitgezonderd vanwege art. 31 e van de WOR. Dit leidt tot 3794 bedrijven waarvoor de gespreksverplichting zal gelden waarvan naar schatting de helft het bedoelde gesprek reeds voert. Bij basistarieven voor voorbereidings- en vergadertijd (ca. € 50 per uur) zal de wetwijziging een individueel bedrijf bijna €800,- op jaarbasis extra kosten. Uitgaande van 71% van de bedrijven bedragen de nalevingskosten 1,5 miljoen per jaar. Bij volledige naleving van de WOR (wanneer alle instellingsplichtige ondernemingen ook daadwerkelijk een OR hebben ingesteld) zouden de totale nalevingskosten kunnen stijgen tot € 2,1 miljoen per jaar.

Gevolgen extra instemmingsrecht voor administratieve lasten

In het advies van de SER is ook ingegaan op de gevolgen van de uitbreiding van het instemmingsrecht met betrekking tot voorgenomen besluiten tot wijziging van de pensioenregeling, die is ondergebracht bij een pensioenfonds, voor de (administratieve) lasten van de ondernemer. Zo wijst de SER erop dat:

- de uitbreiding van het instemmingsrecht kan leiden tot het frequenter raadplegen van deskundigen, zowel door de OR als de ondernemer. Dit raadplegen zal naast een stijging van de kosten voor deskundigen ook gevolgen hebben voor de doorlooptijd van de instemmingsprocedure. De instemmingsprocedure zal meer tijd in beslag nemen;
- er voortaan voor voorgenomen wijzigingen door de ondernemer in de pensioenregeling die is ondergebracht bij een (ondernemings)pensioenfonds, ook de instemmingsprocedure zal moeten worden doorlopen. Die procedure kan enkele maanden in beslag nemen;
- en dat de uitbreiding van het instemmingsrecht kan leiden tot een toename van juridische procedures (artikel 27, leden 4 en 5, van de WOR).

Uit gegevens van DNB blijkt dat er op dit moment sprake is van 566 pensioenregelingen bij ondernemingspensioenfonds. Er wordt verondersteld dat in ongeveer de helft van deze gevallen het onderwerp pensioen volledig inhoudelijk geregeld zal zijn in de cao. Bij de helft van 566 pensioenregelingen heeft de OR derhalve instemmingsrecht bij een voorgenomen besluit tot wijziging van de pensioenregeling. Een wijziging van een pensioenregeling komt gemiddeld 1 keer per 2 jaar voor. De kosten per bedrijf bedragen naar schatting € 1.700 per jaar. De uitbreiding van de bevoegdheid van de OR inzake de arbeidsvoorwaarde pensioen leidt derhalve tot een verhoging van de regeldruk met €500.000 per jaar.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I, onderdeel A

In onderdeel A is de verplichting neergelegd om in de overlegvergadering de arbeidsvoorwaardelijke regelingen te bespreken. Verwezen wordt naar paragraaf 2 van deze memorie.

Artikel I, onderdeel B, en II, onderdeel B

In artikel I, onderdeel B, is geregeld dat de OR instemmingsrecht heeft voor voorgenomen besluiten tot vaststelling, wijziging of intrekking van regelingen met betrekking tot een pensioenovereenkomst. Hiermee is op grond van artikel 27, eerste lid, van de WOR ook instemmingsrecht vereist indien er sprake is van een voorgenomen besluit tot vaststelling, wijziging of intrekking van een pensioenregeling die wordt uitgevoerd door een pensioenfonds.

Indien de werkgever de wijzigingsbevoegdheid van een pensioenovereenkomst heeft overgedragen aan het pensioenfondsbestuur, geldt een besluit van een pensioenfondsbestuur als een besluit van de ondernemer. Voor die situatie wordt met de voorgenomen wijziging van artikel 110 van de Pensioenwet (PW) geregeld dat de nietigheid uit het huidige artikel 110 van de PW niet geldt voor een instemmingsrecht van de ondernemingsraad inzake regelingen met betrekking tot een pensioenovereenkomst als bedoeld in artikel 27, eerste lid, onderdeel a, van de WOR. In het huidige artikel 110 van de PW is namelijk geregeld dat een bepaling die een goedkeuringsrecht inhoudt van een partij, die geen orgaan is van het pensioenfonds, inzake een besluit of voorgenomen besluit van een pensioenfonds nietig is. En hoewel het besluit van het pensioenfondsbestuur voor de toepassing van artikel 27 van de WOR wordt toegerekend aan de werkgever blijft het formeel een besluit van het bestuur.

Om instemmingsplichtig te zijn moet het voorgenomen besluit betrekking hebben op een regeling met betrekking tot een pensioenovereenkomst van alle of van een groep van de in de onderneming werkzame personen. Het begrip regeling wordt daarbij breed uitgelegd. Er is sprake van een regeling voor zover hetgeen in de pensioenovereenkomst is of wordt bepaald overeenkomt met hetgeen in pensioenovereenkomsten van alle of een groep van de in de onderneming werkzame personen is of wordt bepaald. Onder "regelingen met betrekking tot een pensioenovereenkomst" wordt ook verstaan arbeidsvoorwaardelijke aspecten die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst. Dergelijke bepalingen vallen onder het instemmingsrecht van de OR, bedoeld in artikel 27 van de WOR.

Door deze wijziging wordt in het eerste lid, onderdeel a, niet langer onderscheid gemaakt tussen pensioenuitvoerders. Daardoor komt artikel 27, zevende lid, van de WOR geen zelfstandige betekenis meer toe en komt te vervallen.

In artikel 23, vierde lid, van de Pensioenwet is geregeld dat artikel 27, eerste lid, van de WOR van overeenkomstige toepassing is indien de werkgever onder andere het voornemen heeft de pensioenovereenkomst onder te brengen bij een pensioeninstelling uit een andere lidstaat. In artikel II, onderdeel A, vervalt deze bepaling omdat het voor het instemmingsrecht niet meer van belang is waar de pensioenovereenkomst is ondergebracht. Wel wordt in een nieuw zevende lid van artikel 27 van de WOR geregeld dat de ondernemingsraad een instemmingsrecht krijgt bij het voornemen van de ondernemer om de pensioenovereenkomsten van alle of een deel van de werknemers onder te brengen bij een pensioeninstelling uit een andere lidstaat of bij een verzekeraar met zetel buiten Nederland. Het gaat daarbij dus uitsluitend om een instemmingsrecht bij de keuze voor een buitenlandse uitvoerder. Het instemmingsrecht voor (de inhoud van) de regeling terzake van de pensioenovereenkomsten volgt al uit het eerste lid van artikel 27 van de WOR.

Artikel I, onderdeel C

In onderdeel C is geregeld dat de op grond van artikel 31e uitgezonderde rechtspersonen ook zijn uitgezonderd van de verplichting om in de overlegvergadering de arbeidsvoorwaardelijke regelingen te bespreken. Verwezen wordt naar paragraaf 2 van deze memorie.

Artikel I, onderdeel D

In onderdeel D is een informatieplicht voor de ondernemer in het kader van een voorgenomen wijziging van een uitvoeringsovereenkomst opgenomen. Deze informatieplicht betreft iedere vaststelling, wijziging of intrekking van een uitvoeringsovereenkomst, ongeacht de pensioenuitvoerder.

Artikel II, onderdeel A

Artikel II regelt dat artikel 23, vierde lid, van de PW vervalt. Door de wijziging in artikel 27, eerste lid, onderdeel a, van de WOR geldt het in dat artikel genoemde instemmingsrecht voor alle pensioenovereenkomsten, ongeacht de uitvoerder. Hierdoor heeft artikel 23, vierde lid, van de PW geen zelfstandige betekenis meer.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher